

І. В. П'янкоська,

Національний університет «Острозька академія», м. Острог

ВЕДЕННЯ БЛОГІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ ДИСЦИПЛІНИ «СЛОВНИКОВИЙ ЗАПАС» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДРУГОГО КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АНГЛІЙСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА»)

У статті висвітлено особливості використання блогів у викладанні дисципліни «Словниковий запас», розглянуто класифікацію блогів, подано стислий огляд веб-ресурсів, що використовуються студентами під час виконання завдань на основі лексичного матеріалу, що вивчається.

Ключові слова: Інтернет-технології, веб-ресурси, блог, словниковий запас, лексичний матеріал.

В статті освещены особенности использования блогов в преподавании дисциплины «Словарный запас», рассмотрена классификация блогов, подано краткий обзор веб-ресурсов, используемых студентами при выполнении задач на основе изучаемого лексического материала.

Ключевые слова: Интернет-технологии, веб-ресурсы, блог, словарный запас, лексический материал.

In the article the features of the use of blogs in teaching discipline «Vocabulary» are highlighted, the classification of blogs is presented together with a brief overview of web resources used by students while fulfilling tasks based on studied lexical material.

Key words: Internet technology, web-based resources, blog, vocabulary, lexical material.

Актуальність. Сьогодні використання Інтернет-технологій є невід'ємною частиною навчального процесу у багатьох країнах світу. Основу найбільш популярних освітніх технологій – дистанційного навчання, Масових Відкритих Онлайн Курсів (MOOCs), «Перевернутого класу» (Flipped Classroom), підходу «Принеси Свій Власний Пристрій» (BYOD) та інших – складають саме інтерактивні Інтернет-ресурси. Все більшого поширення у роботі зі студентами набуває використання блогів, вікі, форумів тощо. З огляду на це, Дж. Колперт зазначає, що «якщо сьогодні викладання є якісним, воно включатиме технології» [3]. Проте, зворотне твердження – якщо викладання включає технології, то воно є якісним – не є аксіомою. Відтак, особливо актуальним видається обґрунтування необхідності застосування веб-технологій у викладанні дисципліни «Словниковий запас», зокрема не тому, що це є спробою інкорпорувати нові технології у вже існуючі види діяльності, а розглянути можливості, які ці технології надають для збагачення змісту курсу та пошуку нових способів роботи зі словниковим матеріалом.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Зміст дисципліни «Словниковий запас» направлений на розвиток *іншомовної лексичної компетентності*, що є включає в себе лексичні навички, знання і загальну мовну усвідомленість (language awareness) або здатність їх використання в усіх видах мовленнєвої діяльності [1, с. 4]. Кількість аудиторних годин не дозволяє приділити достатньо часу для усіх етапів роботи з лексичним матеріалом. Одним із шляхів вирішення цієї суперечності є включення до програми використання Інтернет-технологій та розвиток поряд з лексичними вміннями та навичками так званих «digital literacies» або *цифрової грамоти*, тобто вміння працювати з різноманітними веб-засобами та ресурсами.

Метою статті є розгляд підходу до викладання дисципліни «Словниковий запас сучасної англійської мови», що включає використання сучасних Інтернет-технологій, зокрема блогів, інтерактивних веб-ресурсів та веб-інструментів (web-tools) для створення он-лайн контенту з використанням словникового матеріалу, що вивчається.

Аналіз останніх публікацій. В науковій літературі достатньо ґрунтовно представлено педагогічні і методичні аспекти використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов (Є. Г. Азімов, М. В. Кларін, О. П. Крюкова, Є. С. Полат, Г. К. Селевко та ін.). Численні дослідження нових підходів до роботи зі словниковим матеріалом знаходимо у П. Нейшена (Paul Nation), М. Уолласа (Michael Wallace) та Дж. Гармера (Jeremy Harmer). Роботи таких закордонних дослідників як Б. Блекстоун, Дж. Спірі, Дж. Гілер, С. Глофф, Е. Макінтош, А. Мюррей, Дж. Стенлі, Дж. Уільямс, Дж. Джейкобс та ін. присвячені можливостям використання блогів у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу. Вже декілька років поспіль невід'ємною складовою курсу «Словниковий запас» є ведення студентами блогів. Блог (скорочено від англ. *weblog*) є персональною постійно поновлюваною веб-сторінкою, що може містити текстову та графічну інформацію, аудіо- та відеофайли, а також додатки, що можна інкорпорувати за допомогою html-кодів. Записи у блозі розташовані у зворотному порядку, тобто найпершим відображається запис, що зроблений останнім. Е. Макінтош визначає особливістю блогів розмовний та невимушений стиль [5].

А. Кемпбел виділяє три види блогів у навчальному процесі: викладацький блог, блог групи та студентський блог [2].

Блог викладача – це журнал чи щоденник, що призначений для оголошення студентам завдань, стимулювання їхньої пошукової діяльності та може містити як важливу, так і додаткову інформацію з курсу, ресурси для самостійної роботи тощо. При цьому роль студентів у блозі викладача обмежена коментуванням.

Блог академічної групи є результатом спільної роботи всіх студентів групи та може використовуватися як форум для обговорення певної теми, платформа для спільного створення веб-ресурсу (проектне навчання), моделювання різних педагогічних ситуацій для подальшого обговорення, у тому числі із залученням учасників з інших країн. Викладач виконує роль спостерігача та модератора, а студентам надається досить високий рівень самостійності та відповідальності.

Студентський блог є індивідуальним проектом кожного студента, що зазвичай є частиною великого проекту. Індивідуальні журнали можуть стати найбільш ефективними у навчальному процесі, однак викладач повинен бути готовим до великих затрат часу та енергії, оскільки в цьому випадку є модератором. Завдання для постів повинні сприяти обдумуванню і пошуковій роботі.

Наразі при викладанні дисципліни «Словниковий запас» використовуються два види блогів: викладацький (www.lovelylexis.blogspot.com) і студентські. У викладацькому блозі містяться завдання для творчих письмових робіт студентів, для виконання яких вони також мають використати певний веб-ресурс. Узагальнена структура поста у викладацькому блозі виглядає так:

- оголошення теми;
- лексичний матеріал, що студенти мають опрацювати та використати у письмовому завданні;
- додаткові матеріали для опрацювання словникового матеріалу (статті, відео файли тощо);

- формулювання письмового завдання;
- інформація про веб-ресурси, якими студенти мають послуговуватися при виконанні завдання;
- покрокова інструкція з використання веб-ресурсу (опційно; наприклад, див.: <http://bit.ly/17ZaNTj>).

У таблиці 1.1. наведена узагальнена інформація про зміст завдань для студентських блогів відповідно до тем, визначених програмою.

Таблиця 1.1

Завдання для студентських блогів при вивченні дисципліни «Словниковий запас сучасної англійської мови»

№	Тема	Завдання	Використані веб-ресурси
	Online tools and resources for vocabulary building	Write a letter to your peers in the past (20-30 years ago) explaining to them what opportunities you have today to learn English. In your letter, use these elements to illustrate your point: a wordcloud, a wordmap, a flashcard set.	Wordle http://bit.ly/1domOkD GraphWords http://bit.ly/14Zj5bX Quizlet http://quizlet.com/
	Word formation. Roots, suffixes and prefixes	Write a reflection on a quote of your choice which contains words with Latin/Greek roots or affixes. Paste a picture with a quote in your blog.	Pinwords http://bit.ly/1ukkLc9 Quozio http://quozio.com/
	Means of communication, body language. Sayings and proverbs.	Write a post about your observations of your groupmates' body language in various situations. Accompany our post with pictures.	Phrase.It http://phrase.it/
	Feelings and emotions	Write a story based on the card set.	Flickr http://bit.ly/1gdZoxF
	Consolidation and revision	Create news stories and headlines	NewsJack http://newsjack.in/
	Career and work. Money and business.	Describe a company (or an organisation) you would like to set up as if you have already done it. Therefore, describe it in a promotional manner to attract new employees. Use an avatar to present part of this information.	Voki http://voki.com
	Houses and homes.	Make a video in which you will present one of the buildings in your town/city. Add it to your blog.	YouTube http://youtube.com
	Education and learning.	Describe your thoughts on ideas expressed in two videos on education you have just watched. Present your ideas on the future of education in a mind map.	Coggle.It http://coggle.it
	Media. Fame. Celebrities.	Imagine that a world celebrity (of your choice) paid a visit to Ostroh Academy. Create a fake Facebook profile of this celebrity with his/her updates concerning this visit.	Fakebook http://bit.ly/1dSzNqU
	Travel. Holidays. Migration.	Write a letter of an immigrant to an immigrant based on the experience gained in an interactive activity.	Tenement Museum Interactive http://bit.ly/1B98qal
	History and historic figures. Peace and Conflict.	Think of an important event, phenomenon or a historic figure that is particularly interesting to you. In your post describe why you are interested in the chosen event, phenomenon or a person. Present important details in a timeline and paste it in your blog.	Timeline Tool http://bit.ly/1gJMgon
	Appearance and Character. Relationships.	Write a story that includes description of characters, some details of their relationship and conversations between them presented as comic strips.	Witty Comics http://bit.ly/1wmjTOv Bitstrips http://bit.ly/1EiUg7e
	Health and healthy lifestyle.	Create a brochure with ideas on healthy lifestyle for students.	Printing Press http://bit.ly/1qh3CuH
	Environment.	Present your vision of green policies and practices that you would like to see implemented in Ukraine by 2030. Accompany your description with a poster.	Piktochart http://piktochart.com/ Easel.Ly http://www.easel.ly/

Джерело: узагальнено автором на основі матеріалу блогу lovelylexis.blogspot.com

Вважаємо за потрібне надати короткий опис веб-ресурсів, якими студенти послуговуються під час виконання завдань у блогах.

Wordle – онлайн-інструмент для створення «словахмар» (word clouds).

GraphWords – онлайн-інструмент для створення семантичної мапи слова.

Quizlet – сайт для пошуку та створення тестів на основі флеш-карток.

Pinwords та **Quozio** – онлайн-інструменти для створення листівок з цитатами.

Phrase.It – графічний редактор, що дозволяє працювати з фотографіями, як наявними у базі даних так і з завантаженими користувачем. Має функцію додавання «хмаринки» зі словами, як у коміксах.

Flickr – веб-сайт для розміщення фотографій, їх обговорення та архівування. Для завдання у блогах ми використали ідею, запропоновану творцями сайту, що полягає у створенні відвідувачами сайту розповідей відповідно до випадково згенерованих п'яти світлин з бази даних сайту.

NewsJack – сайт, що дозволяє створити газету з власними новинами на основі шаблону будь-якої з існуючих.

Voki – сайт для створення «аватарів», тобто зображень, що розмовляють. Користувач може обирати аватара з бази даних та додавати голос за допомогою таких опцій як «text-to-speech», запис власного голосу, завантаження аудіо.

YouTube – відеохостинг для розміщення відеоматеріалів.

Coggle.It – онлайн-інструмент для створення ментальних мап.

Fakebook – онлайн-інструмент для створення фейкових Facebook профайлів у навчальних цілях.

Tenement Museum Interactive – інтерактивна програма музею «Тенемент» для ознайомлення відвідувачів з умовами життя емігрантів у США початку ХХ століття.

Timeline Tool – онлайн-інструмент для створення хронології різних подій з можливістю додавання графічних файлів.

Witty Comics та **Bitstrips** – онлайн-інструменти для створення коміксів.

Printing Press – онлайн-інструмент для створення газет, брошур та постерів.

Piktochart та **Easel.Ly** – сайти для створення інфографіки різних видів (постерів, презентацій тощо).

Fraze.it – сайт пошуку речень за ключовим словом чи виразом. Цей ресурс надає можливість розглянути вживання слів та виразів у різних контекстах, що особливо вадливо під час роботи з новим лексичним матеріалом.

Виконання завдань із залученням вказаних веб-ресурсів має низку переваг, оскільки студенти не лише мають додаткову можливість використати нові слова та вирази у заданому контексті, а й також можуть осмислити зв'язки між словами та виразами й створити конструкції, що пізніше буде можливо використати у мовленні [4]. Поряд з цим, залучення до участі в інтерактивних завданнях та створення веб-контенту на основі нового словникового матеріалу є потужним джерелом мотивації та сприяє кращому запам'ятовуванню активного вокабуляру, розвитку критичного мислення, розкриттю творчого потенціалу студентів.

Окрім ведення власних блогів, студенти заохочуються до коментування блогів своїх одногрупників. Таке завдання сприяє розвитку навичок читання і письма англійською мовою, вміння об'єктивно оцінювати роботу інших, здатності помічати граматичні та лексичні помилки й уникати їх у власних дописах. З іншого боку, коментування є ефективним способом для студентів ознайомитися з ідеями та рішеннями, запропонованими одногрупниками та порівняти їх із власними, що, своєю чергою, дозволяє їм краще пізнати один одного й будувати більш гармонійні стосунки всередині групи.

Не дивлячись на очевидні позитивні аспекти ведення блогів студентами, цей підхід має деякі недоліки. По-перше, виконання завдань, особливо їхньої частини, пов'язаної із залученням додаткових веб-ресурсів, може виявитися до певної міри проблематичним за низької швидкості з'єднання з Інтернетом. По-друге, повноцінний зворотній зв'язок потребує достатньо великих часових затрат з боку викладача. Окрім цього, не всі студенти однаково схильні до виконання завдань із залученням веб-ресурсів, оскільки не є впевненими користувачами Інтернету.

Втім, попри зазначені труднощі, варто відзначити і такі загальні переваги ведення блогів у навчальних цілях:

- простота використання та безкоштовність;
- можливість оформлення блогу відповідно до власних вподобань;
- можливість обмеження доступу до публікацій;
- опція анонімності автора – він може приховати своє справжнє ім'я та використовувати псевдонім;
- можливість публікувати різні види інформації – текст, мультимедіа, посилання на інші ресурси;
- автоматичне архівування даних;

– поширення змісту блогу через підписку RSS. Таким чином, читачам будуть надходити повідомлення з усіх блогів, на які вони підписані, і їм не доведеться заходити до кожного блогу окремо. Ця функція є особливо корисною для викладача, оскільки дає можливість швидко відслідковувати публікації студентів.

Висновки. Блоги надають широкі можливості у роботі з лексичним матеріалом як студентам, так і викладачеві. Використання письмових та інших завдань сприяє кращому осмисленню та запам'ятовуванню словникового матеріалу, а залучення додаткових веб-ресурсів підвищує мотивацію та стимулює пізнавальну активність студентів. Вони отримують більшу автономію у засвоєнні знань, а їхні дописи отримують ширшу читачську аудиторію, часто навіть міжнародного масштабу. Своєю чергою, викладач у власному блозі має можливість передавати необхідну інформацію одночасно усім студентам та наповнювати його таким змістом, який найкраще відповідає цілям курсу та навчальним потребам студентів.

Література:

1. Робоча програма з навчальної дисципліни «Словниковий запас сучасної англійської мови» для студентів за напрямом підготовки Філологія, спеціальністю Мова та література (англійська, німецька/французька). – Острог, 2014. – 19 с.
2. Campbell A.P. Weblogs for Use with ESL Classes [Електронний ресурс] – Режим доступу до документа : <http://iteslj.org/Techniques/Campbell-Weblogs.html>
3. Colpaert, J. Sustainability and research challenges in CALL. Plenary talk at WorldCALL Glasgow.
4. Laufer B. Ten Best ideas for teaching vocabulary / B. Laufer, P. Meara, P. Nation // The language teacher. – Volume 29, Number 7. – 2005. – P. 3–6.
5. McIntosh, E. From learning logs to learning blogs. Scottish Centre for Information on Language Teaching and Research. [Електронний ресурс] – Режим доступу до документа : http://www.scilt.org.uk/Portals/24/Library/slr/issues/13/SLR13_McIntosh.pdf